

“ТАСДИҚЛАНГАН”

Ўзбекистон Республикаси
акциядорлик тижорат Халқ банки
акциядорларининг навбатдаги йиллик
Умумий йиғилишининг
2016 йил 24 июндаги
3 - сонли Қарори

Ўзбекистон Республикаси акциядорлик тижорат Халқ банкининг Тафтиш комиссияси тўғрисида НИЗОМ

(янги тахрирда)

1. УМУМІЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги, “Банклар ва банк фаолияти тўғрисида”ги ва “Аудиторлик фаолияти тўғрисида”ги Қонунлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 2 октябрдаги ПФ-2084-сонли “Акциядорлик тижорат банклари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги, 2015 йил 24 апрелдаги ПФ-4720-сонли “Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонлари ҳамда Ўзбекистон Республикасининг акциядорлик тижорат Халқ банки (бундан кейин матнда - “Банк” деб юритилади)нинг Уставига мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) Банкнинг молия-хўжалик фаолиятини назорат қилиш учун Акциядорлар умумий йиғилиши томонидан сайлаб қўйиладиган, назорат-тафтиш органи ҳисобланади.

3. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилик ҳужжатлари, Банк Устави ва мазкур Низомга асосан амалга оширади.

2. ТАФТИШ КОМИССИЯСИНING ТАРКИБИ (ТАФТИШЧИ)

4. Тафтиш комиссияси Банк Акциядорларининг умумий йиғилиши томонидан 3 (уч) кишидан иборат таркибда Банк акциядорлари томонидан номзоди таклиф этилган шахслар орасидан бир йил муддатга сайланади. Айни бир шахс Банкнинг Тафтиш комиссияси таркибига (тафтишчиликка) кетма-кет уч мартадан ортиқ сайланиши мумкин эмас. Шунингдек, Банкнинг Тафтиш комиссияси (тафтишчи) вазифаларини аудиторлик ташкилотлари ҳам Акциядорлар умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган тақдирда амалга ошириши мумкин.

5. Банк акциядорлари Тафтиш комиссиясининг белгиланган миқдор таркибидан ошмайдиган тарзда номзодлар кўрсатишга ҳақли. Бунда, номзодларнинг исми-шарифи, лавозими кўрсатилган ҳолда ёзма шаклда киритилади.

6. Банк Тафтиш комиссияси аъзоларига (тафтишчисига) доир малака талаблари Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан белгиланади.

7. Тафтиш комиссияси аъзолари айни бир вақтда Банк кенгаши аъзолари бўлиши, шунингдек Банк бошқаруви органларида бошқа лавозимларни эгаллаши мумкин эмас.

8. Тафтиш комиссияси аъзолари Акциядорлар умумий йиғилишида иштирок этган овоз берувчи оддий акцияларга эгалик қилувчи акциядорларнинг оддий кўпчилик овози билан сайланади. Овоз бериш натижаларига кўра энг кўп овоз олган номзод Тафтиш комиссиясига сайланган ҳисобланади.

9. Тафтиш комиссияси ваколат муддати у сайлангандан бошлаб кейинги йилда ўтказиладиган йиллик (ҳисобот) Акциядорлар умумий йиғилишида Тафтиш комиссиясининг янги таркиби сайлангунга қадар амал қилади.

10. Акциядорларнинг умумий йиғилиши Тафтиш комиссияси ваколатларини муддатидан олдин тугатиши мумкин.

3. ТАФТИШ КОМИССИЯСИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

11. Тафтиш комиссиясининг қарорлари унинг мажлисларида қабул қилинади.

12. Тафтиш комиссияси мажлиси барча аъзолар иштирок этган тақдирдагина ваколатли бўлади.

13. Тафтиш комиссиясининг ҳар бир аъзоси битта овозга эгадир. Тафтиш комиссиясининг далолатномалари ва хулосалари мажлисда қатнашаётганларнинг оддий кўпчилик овози билан тасдиқланади. Овозлар тенг бўлганда Тафтиш комиссияси раисининг овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

14. Тафтиш комиссияси ўз таркибидан Раис ва Котибни сайлайди. Тафтиш комиссиясининг Раиси ва котиби Тафтиш комиссияси аъзолари орасидан оддий кўпчилик овози билан сайланади.

15. Тафтиш комиссияси Раиси:

Тафтиш комиссиясининг мажлисларини чақиради ва ўтказди;

Тафтиш комиссиясининг жорий ишини ташкил қилади;

Банк Бошқаруви, Банк кенгаши мажлисларида, Акциядорлар умумий йиғилишида Тафтиш комиссиясининг номидан вакил бўлади ва текшириш натижалари юзасидан ҳисобот беради;

Тафтиш комиссиясининг номидан чиқадиган ҳужжатларга имзо чекади.

16. Тафтиш комиссияси Котиби:

унинг мажлислари баённомалари юритилишини ташкил этади;

Тафтиш комиссияси далолатномалари ва хулосаларини тегишли манзилларга етказди;

комиссия номидан чиқадиган ҳужжатларга имзо чекади.

4. АУДИТОРЛИК ТАШКИЛОТИНИНГ ТАФТИШ КОМИССИЯСИ (ТАФТИШЧИ) ВАЗИФАЛАРИНИ БАЖАРИШДАГИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИЛИШИ

17. Банкнинг Тафтиш комиссияси (тафтишчи) вазифаларини бажариш учун профессионал аудиторлик ташкилотини танлаш ва унга тўланадиган ҳақ миқдорини белгилаш банк кенгашининг тавсиясига кўра акциядорлар умумий йиғилиш томонидан амалга оширилади.

18. Аудиторлик ташкилоти акциядорларнинг умумий йиғилишида бир йил муддатга банкнинг Тафтиш комиссияси вазифаларини амалга ошириш учун тайинланади. Айти бир аудиторлик ташкилоти Тафтиш комиссиясига кетма-кет уч мартадан ортиқ тайинланиши мумкин эмас. Шунингдек, банкка аудиторлик текширувни ўтказиш учун белгиланган

аудиторлик ташкилоти айти бир вақтда банкнинг Тафтиш комиссияси (тафтишчи) вазифаларини амалга ошириш учун тайинланиши мумкин эмас.

19. Банкнинг молия-хўжалик фаолиятини назорат (тафтиш) қилиш мақсадида аудиторлик ташкилотини жалб қилишда:

- доимий (профессионал) аудиторлик фаолияти билан шуғулланувчи ташкилот ваколатли давлат органининг лицензиясига эга бўлиши;

- аудиторларнинг банкларда аудит ўтказиш ҳуқуқини берувчи малака сертификатига эга бўлиши;

- Устав капиталида давлат акциялари пакети (улушлари) 50 фоиздан ортиқ бўлган корхоналарда ташқи аудит ўтказишга қўйилган аудиторлик ташкилотларининг рўйхатига кирган ташкилотларга эътибор берилади.

- Банкнинг Тафтиш комиссияси (тафтишчи) вазифаларини аудиторлик ташкилотининг камида уч нафар аудитори бажариши лозим.

20. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) ҳар чоракда аффилиланган шахслар билан йирик битимларнинг мавжудлиги, уларнинг амалдаги қонунчилик талабларига мослиги юзасидан хулосани чорак якунидан сўнг узоғи билан бир ой муддат ичида банк Кенгаши муҳокамасига киритади.

21. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) банкнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунларига кўра, ўз хулосасини тайёрлайди ва мазкур хулосани Акциядорлар умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан ўн кун олдин банк Кенгашига ва Бошқарувига тақдим этади.

22. Хулоса Тафтиш комиссияси (тафтишчи) аъзоларининг барчаси томонидан имзоланиши шарт. Шунингдек, хулосада Тафтиш комиссиясида иштирок этган ходимларнинг малака гувоҳномаларининг серия, рақами кўрсатилиши ва аудиторлик ташкилотининг муҳри билан тасдиқланиши лозим.

5. ТАФТИШ КОМИССИЯСИНING (ТАФТИШЧИНING) ВАЗИФАЛАРИ ВА ВАКОЛАТЛАРИ

23. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) ўз ваколат доирасида банкнинг молия-хўжалик фаолиятини текширишни (тафтиш қилишни) унинг молиявий йилдаги фаолияти якунлари бўйича, шунингдек Акциядорлар умумий йиғилиши, Банк Кенгашининг қарори ёки банк акциядорларининг талабига асосан оралиқ давр ичидаги фаолият якунлари бўйича амалга оширади.

6. ТАФТИШ КОМИССИЯСИ (ТАФТИШЧИ) ТОМОНIDАН БАНК МОЛИЯ-ХЎЖАЛИК ФАОЛИЯТИНИ ТЕКШИРИШ ТАРТИБИ

24. Банк Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ёзма талабига кўра Банкнинг мансабдор шахслари Банкнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатларни Тафтиш комиссиясига (тафтишчига) тақдим этиши шарт.

25. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) банкнинг молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилиш жараёнида қуйидагиларни текширади:

- Банк фаолиятида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилик ҳужжатларига риоя қилиниши;

- Банк Кенгаши ва Банк Бошқаруви томонидан қабул қилинган қарорларнинг банк Устави ва Акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорларига мувофиқлиги;

- Банк акциядорлари умумий йиғилиши, Банк Кенгаши, Банк Бошқаруви қарорларининг бажарилиши;

- Банк томонидан бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботининг тўғри амалга оширилиши;
- илгариги Тафтиш комиссияси (тафтишчи) томонидан аниқланган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан берилган кўрсатмаларини бажарилиши;
- Банк мол-мулкани инвентаризация қилиш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни ва мазкур ҳужжатларнинг бухгалтериянинг бирламчи ҳужжатларига мувофиқлигини аниқлаш.
- Банк акциядорлари умумий йиғилиши томонидан берилган бошқа топшириқларни бажариш;
- Банк номидан тузилган шартномаларнинг, амалга оширилган битимларнинг, контрагентлар билан ҳисоб-китобларнинг амалдаги қонунчиликка мослиги юзасидан текшириш;
- бюджетга тўловларни, иш ҳақи ва дивидендларни ҳисобланиши, облигациялар бўйича фоизли тўловлар ва бошқа мажбуриятларни ўз вақтида ҳамда тўғри амалга оширилганлиги юзасидан назорат;
- Банк баланснинг тўғри тузилганлиги, йиллик ҳисоботи, фойда ва зарарлари ҳисоби, фойданинг тақсимланиши, солиқ инспекциясига ҳисобот ҳужжатлари, статистика органларига ва давлат бошқарув органларига берилган ҳисоботларни текшириш;
- Банк томонидан қимматли қоғозлар ва акциядорлик жамиятлари фаолиятига оид қонун ва норматив ҳужжат талабларига риоя қилиниши, шу жумладан, аффилиланган шахслар билан амалга оширилган битимлар ёки жамиятда амалга оширилган йирик битимларни текшириш.

26. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) томонидан текшириш ўтказиш муддати 30 календарь кундан кўп бўлмаслиги лозим.

7. ТАФТИШ КОМИССИЯСИНING (ТАФТИШЧИНING) ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

27. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) қуйидаги ҳуқуқларга эга:

молиявий, ҳуқуқий фаолиятда қонунбузарликлар аниқланиши ёки Банк манфаатларига таҳдид солиниши Банк бошқарув органларининг ваколатида бўлган масалаларни ҳал қилишни талаб этадиган ҳолларда ваколатли шахслардан Банк Бошқаруви, Банк кенгаши мажлисларини, Акциядорлар умумий йиғилишини чақиришни талаб қилиш;

молиявий, ҳуқуқий фаолиятда қонунбузарликлар аниқланган ёки Банк манфаатларига бошқача хавф таҳдид солинган ҳолларда Банкнинг Акциядорлар умумий йиғилишини чақириш (бир овоз билан қарор чиқарган ҳолда);

Банк ходимларидан, шу жумладан исталган мансабдор шахсларидан, Тафтиш комиссияси ваколатида бўлган масалалар бўйича шахсан тушунтириш беришни талаб қилиш;

Банкнинг бошқарув органлари, унинг бўлинмалари ва хизматлари олдида, Банк томонидан қабул қилинаётган низомлар, қоидалар ва йўриқномаларни бузганлари тақдирда, Банк ходимлари, шу жумладан мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисидаги масалани қўйиш.

мазкур низомнинг 25 бандида назарда тутилган ҳужжатларни белгиланган тартибда Банк Бошқарувидан, таркибий бўлим раҳбарларидан талаб қилиб олиши ва фойдаланиши мумкин;

амалдаги қонунчилик ва Банкнинг ички номатив ҳужжатларига мувофиқ тафтиш комиссиясига амалга оширган фаолияти ва харажатларини қоплаш мақсадида мукофот ва (ёки) компенсациялар олиши.

28. Текширишларни ўтказиш пайтида Тафтиш комиссияси (тафтишчи) текширув мавзуйга тааллуқли бўлган барча ҳужжатлар ва материалларни синчиклаб текширишга мажбурдир.

29. Агар унга берилган ваколатларнинг амал қилиш муддати мобайнида Тафтиш комиссиясининг аъзоси ўз функцияларини бажаришини тўхтатса, бу ҳақда у Банк кенгашини Тафтиш комиссиясидаги ишини тўхтатишидан бир ой олдин хабардор қилиши шарт. Бу ҳолда акциядорлар Умумий йиғилиши ўзининг энг яқин вақтда ўтказиладиган мажлисида Тафтиш комиссиясининг аъзосини алмаштиради.

30. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) қуйидагиларга мажбур:

- Акциядорлар умумий йиғилиши, Банк Кенгаши, Банк Бошқаруви эътиборига амалга оширилган тафтиш ва текширишлар натижаларини Банк бошқарув органи мажлисларидаги ёзма ҳисоботлар, маърузаномалар, ахборотлар шаклида ўз вақтида етказиш;

- тижорат сирини сақлаш, ўз функцияларини бажаришлари пайтида Тафтиш комиссияси (тафтишчи) фойдалана оладиган, сир сақланадиган маълумотларни эълон қилмаслик;

- Банк манфаатларига ҳақиқатда хавф таҳдиди пайдо бўлган ёки мансабдор шахслар йўл қўйган суистеъмолликлар аниқланган тақдирда ваколатли органлардан акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақиришни талаб қилиш;

- Тафтиш комиссияси аъзолари акциядорлар умумий йиғилишида иштирок этишга мажбурдирлар ва улар ўз ваколат доираларида йиғилиш иштирокчиларининг саволларига жавоб беришлари шарт.

31. Банкнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш яқунлари бўйича Тафтиш комиссияси (тафтишчи) хулоса тузади ҳамда бу хулосада:

- Банкнинг ҳисоботларида ва бошқа молиявий ҳужжатларида кўрсатилган маълумотларнинг ишончлилигига доир баҳо берилиши;

- бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботини тақдим этиш тартиби бузилганлиги, шунингдек молия-хўжалик фаолиятини амалга ошириш пайтида қонун ҳужжатлари бузилганлиги фактлари тўғрисидаги ахборот кўрсатилиши шарт.

32. Тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг) хулосаси унинг барча аъзолари томонидан, жумладан хулосадан норози бўлган аъзоси томонидан ҳам имзоланади. Тафтиш комиссиясининг хулосасига қарши (норози) бўлган Тафтиш комиссияси аъзоси хулосага ўзининг қаршилиқ (норозилик) сабаблари кўрсатилган алоҳида фикрини илова қилади.

33. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) Банкда аффилиланган шахслар билан тузилган битимлар ёки йирик битимлар мавжудлиги, шунингдек қонун ҳужжатларининг ва Банк ички ҳужжатларининг бундай битимларни тузишга доир талабларига риоя қилиниши тўғрисидаги хулосани ҳар чоракда (*ҳисобот даври тугаганидан сўнг 40 (қирқ) кун муддат ичида*) Банк Кенгашининг мажлисига олиб чиқади. Мазкур Низомнинг 24-бандида кўрсатилган ахборотни ўз ичига олган хулоса Акциядорларнинг умумий йиғилишида эшитилади.

8. БАНК ТАФТИШ КОМИССИЯСИНИНГ (ТАФТИШЧИНИНГ) ЖАВОБГАРЛИГИ

34. Банк Тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг) Банк ва унинг акциядорлари олдида ўз мажбуриятларини тегишли тарзда бажармаганликлари учун Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ҳамда Банк уставига мувофиқ жавобгар бўладилар.

9. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

35. Банк Бошқаруви Тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг) ишлаши учун лозим бўлган шарт-шароитни яратиб беради, жумладан Тафтиш комиссияси (тафтишчи) ишлаши учун лозим бўлган хона, техника жиҳозлари, керакли хужжатлар билан таъминлайди.

36. Тафтиш комиссияси (тафтишчи) ўз вазифаларини амалга оширган даврда Акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига асосан ҳақ тўланиши ва ўз вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатлари Банк ҳисобидан қопланиши мумкин.